

ного слухання, вмінням використовувати прийоми невербального спілкування як засобу збагачення своїх комунікативних способів та прийомів.

Тренінгова програма щодо формування продуктивного стилю професійного спілкування у студентів передбачає: узагальнення попередніх уявлень студентів щодо ефективної взаємодії; формування знань щодо сутності продуктивного стилю професійного спілкування, його ролі в оптимізації стосунків з оточуючими, умов його реалізації; закріплення мотивації розвитку та застосування вказаного стилю як одного із важливих чинників досягнення професійного успіху, аналіз ситуацій та виконання вправ щодо апробації та оптимізації професійного стилю спілкування.

Результати роботи, здійснюваної нами у вищевказаному напрямку дозволяють зробити висновки по те, що сформовані комунікативні вміння та продуктивний стиль професійного спілкування у майбутніх менеджерів впливає на їх конкурентоспроможність у двох аспектах: 1) забезпечують їх готовність до ефективного виконання професійних функцій та обов'язків; 2) забезпечують психологічну та комунікативну готовність до співбесіди на етапі працевлаштування, що надає пошукачам роботи значної переваги.

Література

1. *Виноградський М. Д., Виноградська А. М., Шканова О. М.* Організація праці менеджера: Навч. посіб. для студентів економічних вузів. — К.: Кондор — 2003. — 414 с.
2. *Кукура С. П., Мерзляков И. П.* Менеджмент : подготовка управленческих кадров. —М.: ОАО «Изд-во «Экономика», 1998. — 205 с.

О. С. Дуброва, канд. екон. наук, старш. викл.,
кафедра економіки підприємств

ВПЛИВ ОСОБИСТІСНИХ І ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ ВИКЛАДАЧА НА ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВИПУСКНИКІВ НА РИНКУ ПРАЦІ

Конкурентноздатність випускника економічного вузу на ринку робочої сили визначається відношенням його якості і ресурсів,

що спожиті ним. Якість спеціаліста пов'язана з його здатністю задовольняти наявні або можливі потреби соціально-економічної системи.

Вища освіта — це не тільки знання. В її основі лежить становлення, розвиток, самовдосконалення студента, майбутнього професіонала, фахівця своєї справи. Основне завдання вищої професійної освіти — формування людини, здатної застосовувати отримані знання в нових економічних умовах — умовах конкурентної ринкової економіки. І чимала заслуга в цьому викладача, а, конкретно, його особистісних і професійних якостей.

Це зумовлює необхідність формування сучасного викладача — носія ринкових економічних знань, який не тільки має відмінні знання з свого предмету, але й високу загальну культуру, комунікаційні здібності, підкріплені гарною психологічною підготовкою.

В умовах мінливості соціально-економічного середовища, зростання потоків інформації сучасний викладач повинен бути гнучким. Він повинен показувати варіювання однієї і тієї ж думки в різних аспектах, навчати бачити її об'ємність, неоднозначність. Важливим є відкритість викладача до аудиторії, на що може вказати сміливість студентів обґрунтувати думки з наукової проблематики, особливо, якщо вони йдуть врозріз з думками викладача.

Мистецтво викладання вимагає від сучасного викладача артистизму. На час ведення навчального процесу викладач виконує роль менеджера, створюючи офісну атмосферу і перетворюючи студентів-майбутніх економістів, управлінців в ефективну і цілеспрямовану групу — робочу команду.

Сучасний викладач повинен організовувати освітнє середовище у відповідності з новими технологіями, у тому числі й інформаційними. Адже лекції, практичні заняття не тільки бажано, але й необхідно проводити з використанням реальних прикладів ведення бізнесу, результатів роботи підприємств, що важко зробити на словах.

Доволі серйозною проблемою, в контексті підвищення конкурентоспроможності студента — майбутнього фахівця є те, що достатньо велика кількість викладачів відокремлена від практичної діяльності. Це погіршує якість викладання матеріалу, знижує взаєморозуміння між викладачами і студентами. І, що найгірше, це відчувається студентами, зменшуючи в деякій мірі інтерес до предмету, ставлячи під сумнів його корисність для майбутнього. Адже викладач постійно повинен наводити приклади застосуван-

ня висвітлюваних ним методів, напрямів на практиці. Оптимальними областями практичної діяльності, які можливо сполучати з викладанням економічних дисциплін, повинні стати консультування, проведення тренінгів в компаніях. Адже викладач повинен дати можливість студентам «вдихати» разом із знаннями дух компанії, її закони і культуру, ділову мову. Альтернативою, хоч і не найкращою за умов закритості внутрішньої інформації, може слугувати щорічне проходження викладачами стажування на підприємствах, фірмах установах.

Ознаками сучасного викладача економічних дисциплін, які відіграють достатньо вагому роль у формуванні конкурентоспроможності випускника на ринку праці також є: високий дослідницький рівень (сприяє постійному вдосконаленню, оновленню, поглибленню науково-предметних знань викладачів, що є основою їх професійної діяльності); володіння економіко-математичним апаратом й засобами програмування на достатньо високому рівні з метою відображення для студентів складних взаємозв'язків між явищами, процесами, окремими показниками; відмінне знання іноземної мови (можливість ознайомлювати студентів з новітніми зарубіжними науковими джерелами; адже більшість перекладних видань вміщують в собі досягнення економічної науки минулих років).

Роль викладача полягає також у формуванні таких особистих якостей студента, як: здібності (необхідність мати збалансоване сполучення професійних і особистих якостей, вміння спілкуватися з колегами); ентузіазм (захоплення завданням, справою в цілому сприяє розширенню компетентності і знань); ініціативність (здатність самостійно вишукувати завдання для дослідження і виступати першим зі своїми пропозиціями); творчість (здатність пропонувати творчі шляхи реалізації ідей); комунікабельність (вміння просто і чітко висловлювати думки, вільно і переконливо подавати власні ідеї). Цього можливо досягти не тільки за рахунок певних педагогічних прийомів. Викладач повинен сам уособлювати в собі зазначені вище риси, бути їх носієм.

*В. І. Дудчак, канд. екон. наук, доц.,
кафедра управління персоналом*

ПРО ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ